

FOLKETINGETS EU-OPLYSNING

Christiansborg
1240 København K
telefon 3337 3337
euopl@folketinget.dk
www.eu-oplysningen.dk

NR. 11

SEPTEMBER 2010

Hvordan bliver et land medlem af EU?

HVEM HAR SØGT OM OPTAGELSE?

I øjeblikket har syv meget forskellige lande søgt om at blive medlem af EU:

- Tyrkiet (14.04.1987)
- Kroatien (21.02.2003)
- Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien (22.03.2004)
- Montenegro (15.12.2008)
- Albanien (28.04.2009)
- Island (23.07.2009)
- Serbien (22.12.2009)

Det forventes, at også Bosnien-Hercegovina og Kosovo på et tidspunkt søger om at blive medlem af EU. Det skyldes, at regeringslederne fra EU-landene og landene på det vestlige Balkan i 2003 blev enige om, at det vestlige Balkan har en fremtid i EU.

27 EU-lande

EU startede oprindeligt som et samarbejde mellem seks lande for mere end 50 år siden. I dag er 27 lande medlemmer af EU. Den seneste udvidelse var i 2007, da Rumænien og Bulgarien blev medlemmer, og flere lande ønsker at blive medlem af EU.

Når et nyt land skal optages i EU, er det ofte en lang proces med mange forhandlinger. F.eks. søgte Polen og Cypern om optagelse i 1990 og først i 2004 - mere end 10 år senere, blev de medlemmer. Og så er der Tyrkiet, som har søgt om medlemskab af EU i 1987, men stadig forhandler om optagelse.

Hvilke krav skal et land opfylde for at blive medlem af EU?

Der findes ikke en tjekliste med en præcis angivelse af, hvilke betingelser et land skal opfylde for at blive medlem af EU, men helt kort kan man sige, at et land for at blive medlem af EU skal være *europæisk* og derudover leve op til de såkaldte *Københavnskriterier*.

Et europæisk land

Ifølge EU's traktater, som bestemmer rammerne for EU, kan enhver europæisk stat, der

overholder EU's værdier, ansøge om at blive medlem af EU.

Det er dog ikke nærmere fastlagt, hvor Europas grænser går, og hvornår et land er en europæisk stat, men f.eks. søgte Marokko om optagelse i EU i 1987. EU afviste ansøgningen med den begrundelse, at Marokko ikke er et europæisk land.

Københavnskriterierne

Op til den store udvidelse af EU i 2004 (ti nye EU-lande fra Øst- og Sydeuropa) fastsatte EU-landenes stats- og regeringschefer en række politiske og økonomiske betingelser, som nye lande skal opfylde, for at de kan blive medlem af EU. Betingelserne kaldes *Københavnskriterierne*.

KRAV TIL MEDLEMSKAB

Helt overordnet kan man sige, at et land for at blive medlem af EU skal:

- være europæisk
- leve op til EU's politiske krav
- leve op til EU's økonomiske krav
- overtage EU's gældende regler

SÆRLIGT OM TYRKIET OG EU

Tyrkiet søgte om medlemskab af EU i 1987, men først i 1999 blev landet godkendt som kandidatland.

Spørgsmålet om Tyrkiets optagelse i EU er et følsomt emne, og der er både dem, der taler varmt for Tyrkiets optagelse i EU, mens andre på den anden side er stærkt imod. Undervejs i forhandlingerne har Tyrkiet kun lukket ét af de 35 forhandlingskapitler (Videnskab og forskning).

SÆRLIGT OM ISLAND OG EU

Island søgte om medlemskab af EU i juli 2009, og allerede ét år senere i juli 2010 blev Island godkendt som kandidatland.

Da Island allerede har gennemført en stor del af EU's regler via det såkaldte EØS-samarbejde og Schengen-samarbejdet, forventes det, at flere af forhandlingskapitlerne vil kunne lukkes hurtigt. På den anden side kan der vente vanskelige forhandlinger mellem Island og EU på bl.a. fiskeriområdet og det økonomiske område.

KAN ET LAND MELDE SIG UD?

Ja, et land kan godt melde sig ud af EU.

I 2009 fik EU's traktater indført en egentlig procedure for udmeldelse af EU. Før dette tidspunkt stod der ikke noget i EU's traktater om udmeldelse af EU. Det var dog muligt at melde sig ud, men det krævede i princippet alle de øvrige medlemslandes samtykke. F.eks. meldte Grønland sig ud af EF i 1985.

havnskriterierne, fordi EU's stats- og regeringschefer vedtog dem på et topmøde i København i 1993.

Kort opridset kan Københavnskriterierne opdeles i tre overordnede betingelser, som et land skal opfylde, før det kan blive medlem af EU:

1. Politiske krav

Landet skal have stabile institutioner, der sikrer demokrati, retsstat, menneskerettigheder og respekt for og beskyttelse af mindretal.

2. Økonomiske krav

Landet skal have en fungerende markedsekonomi, som kan klare konkurrencepresset og markedskræfterne inden for EU.

3. Overtagelse af EU's regler

Landet skal være i stand til at påtage sig de forpligtelser, der følger af et medlemskab, herunder acceptere målet om at indføre euroen. Det betyder, at landet skal være i stand til at opfylde og overtage alle EU's regler.

EU's optagelsesevne

Én ting er de krav, som et ansøgerland skal opfylde, men noget andet er, at EU også skal være i stand til at optage de nye lande, uden at det skader EU-samarbejdet. Ifølge Københavnskriterierne skal EU's evne til at fungere effektivt og sammenhængende også indgå i overvejelserne i forbindelse med beslutningen om at optage et nyt medlemsland.

Godkendelse af alle medlemslande og Europa-Parlamentet

I sidste ende er det en politisk vurdering om et land opfylder optagelseskravene. Alle EU-landenes ministre i Rådet skal være enige om at optage et nyt land som medlem, og denne beslutning skal Europa-Parlamentet også godkende. Hvis Europa-Parlamentet siger nej, kan det nye land ikke optages.

Hvordan foregår forhandlingerne om optagelse i EU?

Det kan være en lang proces at optage nye lande i EU. Det første skridt er, at landet skal indsende en ansøgning om medlemskab til EU-landenes ministre i Rådet. Rådet beder derefter Kommissionen om at vurdere ansøgerlandets mulighed for at leve op til medlemskravene.

Kandidatlande

Hvis Kommissionens vurdering er positiv, er det op til EU's landenes ministre i Rådet at vedtage en ramme for forhandlingerne og

godkende landet som "kandidatland". Herefter kan de egentlige optagelsesforhandlinger gå i gang. Selv om Rådet har godkendt et land som kandidatland, betyder det dog ikke, at landet automatisk har ret til at blive medlem af EU.

Optagelsesforhandlingerne

En stor del af optagelsesforhandlingerne handler om at få EU-retten gjort til en del af kandidatlandets lovgivning. Den største del af dette arbejde er tekniske forhandlinger mellem embedsmænd fra landets regering og Kommissionen.

Forhandlingerne handler om, hvornår reglerne kan gennemføres i landet, og om landet effektivt vil kunne overholde reglerne. Udgangspunktet er, at alle EU's regler skal gennemføres i landet, men ofte forhandles der også om overgangsordninger, så landet i en periode efter optagelsen i EU kan beholde egne regler på et bestemt område.

Forhandlingskapitler

For at lette forhandlingerne inddeles EU's lovgivning i såkaldte kapitler. I øjeblikket er EU-lovgivningen inddelt i 35 kapitler - f.eks. "Varenes fri bevægelighed", "Fiskeri" og "Energi".

Når forhandlinger om et nyt kapitel skal starte, er det EU-landenes ministre i Rådet, som alle skal være enige om at beslutte dette. Det er også Rådet, som beslutter, hvornår forhandlingerne om et kapitel er afsluttet, og kapitlerne derfor kan "lukkes". Det er først, når alle kapitler er forhandlet færdig, at kandidatlandet kan godkendes endeligt til optagelse i EU.

Optagelse sker med en ny traktat

Før det nye land kan blive medlem af EU, kræver det dog en ny traktat - en såkaldt tiltrædelsestraktat. Lige som de andre EU-traktater skal en tiltrædelsestraktat også godkendes i alle medlemslandene i overensstemmelse med deres grundlove/forfatninger. Først når tiltrædelsestraktaten er endeligt godkendt i alle lande, er det nye land blevet medlem af EU.

Mere information - www.eu-oplysningen.dk

Du kan finde mange flere informationer om EU-landene på EU-Oplysningens hjemmeside. Vi har bl.a. lavet et Europakort, hvor du også kan klikke dig frem til schengen- og eurolande. Læs også vores EU-fakta nr. 10 om de 27 EU-lande.

